Spectacolul stilistic Alfred Alessandrescu

(Daniela Caraman Fotea, 28 martie 2009)

În primul deceniu de existență al Orchestrei Radio 1928-1938, bagheta a fost deținută aproape exclusiv de dirijori-compozitori. Mare avantaj! În cazul acestor artiști, muzica vine din... interior, motivația actului interpretativ fiind într-un fel, mai explicit susținută și ca atare transmiterea mesajului, mai puternică. Locul întâi ca număr de concerte l-a deținut în amintita perioadă, Teodor Rogalski – 83, urmat și de **Alfred Alessandrescu** – la rândul lui personalitate componistică, deținător și al funcției de director muzical al Radioului. Și pentru că o stagiune se impune prin evenimentele create, menționez dintre cele multe semnate de cel numit – Simfonia nr.4 de Gustav Mahler, ori Nopți în grădinile Spaniei pentru pian și orchestră de De Falla, solistă Silvia Șerbescu, Pacific 231 de Honneger...

Nu și-a dorit exclusivități; potrivit uneia dintre ideile sale, benefică și pentru orchestră și pentru public, a fost rularea consecventă a dirijorilor pe podium. Compozitorii sunt invitați să-și dirijeze propriile lucrări: Cuclin, Ion Nonna Ottescu, Silvestri, desigur Rogalski, Castaldi, Constantin Bobescu. Uneori predându-și bagheta unul celuilalt pe parcursul aceluiași program. Adevărat spectacol stilistic!

Alfred Alessandrescu a susținut includerea în stagiuni a medalioanelor dedicate: pentru Caudella, Drăgoi, Enescu. La inaugurarea concertelor cu public în studio, 8 noiembrie 1938, Alfred Alessandrescu a prezentat Simfonia I-a și Rapsodiile enesciene.

„În studioul Radio au răsunat în primă audiție compoziții referențiale, au apărut creații, s-au cristalizat stiluri, s-au emancipat limbaje”. L-am citat pe Octavian Lazăr Cosma. Școală pentru orchestra în parcursul cizelării, de loc simplu. Jora, critic obiectiv, amenda în vreme, ținuta pestriță a instrumentiștilor la concert ori faptul că arcușele urcau și coborau la voia întâmplării; aparițiile repetate în context public vor disciplina însă orchestra, care își afirmă calitatea interpretativă.

Pe ideile aceluiași Alfred Alessandrescu sunt prezentate mari festivaluri: „muzică en gros” le mai numea presa: Beethoven, Mozart, Haydn, Verdi, Brahms, Schumann, dar și Cuclin, Constantin C. Nottara. Orchestra Radio și-a demonstrat atașamentul față de creația autohtonă, dar și față de viața muzicală. În pofida vremurilor întunecate ale războiului, cu bariere repertoriale – programe în care nu era permisă muzica rusească ori a compozitorilor de origină evreiască, cu soliști concertiști puțini la număr, activitatea orchestrei nu a cunoscut pauze, nici în perioada exodului la Bod: aprilie – noiembrie 1944 (din pricina bombardamentelor asupra Bucureştilor). Transmisiile de la Bod aveau loc și de două ori pe săptămână, suplinind astfel absența Filarmonicii a cărei activitate era sistată. Dirijorii principali ai perioadei au fost Rogalski și Alfred Alessandrescu. Grea stagiune 1943-1944! A fost însă momentul debutului lui Emanuel Elenescu- fagotist în orchestră, compozitor, dăruit și cu harul dirijatului. De asemenea ultimul sezon în țară pentru Ionel Perlea pornit pe drumul unei fabuloase cariere. Asemeni lui Constantin Silvestri. Amândoi au modelat măiestru Orchestra Radio, pe ultimul parcurs înaintea vremurilor culturnice.

Începând cu 1944, Orchestra simfonică Radio începe un capitol întunecat al existenței sale. La 6 mai, se susține ultimul concert; din pricina bombardamentelor americane.